

**ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ
ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ**

**ΤΕΧΝΙΚΑ ΔΕΛΤΙΑ ΔΡΑΣΕΩΝ για την πρόσκληση των έργων παροχής
υπηρεσιών του εγκεκριμένου προγράμματος της ΟΕΦ ΑΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
στο πλαίσιο των κανονισμών Καν(ΕΕ) 611/2014 & 615/2014 για την περίοδο
2021-2022**

ΔΡΑΣΗ Β.ΙΙ.1 - ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΛΑΙΟΚΛΑΔΕΜΑΤΩΝΈΚΔΟΣΗ 2^Η

15/2/21

1. Σκοπός της δράσης

Σκοπός της δράσης είναι η επιδεικτική χρήση της αξιοποίησης των κλαδιών που προκύπτουν από το κλάδεμα των ελαιοδένδρων με παρεμβάσεις φιλοπεριβαλλοντικής διαχείρισης των κλαδεμάτων. Συγκεκριμένα, σε πιλοτικά αγροτεμάχια που θα επιλεγούν τα ελαιοκλαδέματα θα αλεστούν με κατάλληλα μηχανήματα (καταστροφείς) και το παραγόμενο αλεσμένο προϊόν θα απλωθεί στον ελαιώνα αφενός για χρήση ως εδαφοβελτιωτικό και αφετέρου για την αύξηση της οργανικής ουσίας του εδάφους. Τα αγροτεμάχια θα επιλεγούν κατόπιν αξιολόγησης της φυτοϋγείας των ελαιοδέντρων που περιλαμβάνονται στα πιλοτικά αγροτεμάχια και σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στο άρθρο 4 παρ. 1ββ) της Υ.Α. 184/27855.

Τα πλεονεκτήματα από τη διάθεσή τους στο έδαφος είναι μεγαλύτερα από την πρόσχωσή τους λόγω της μη ανατάραξης του εδάφους, της διατήρησης του εδαφικού άνθρακα και της αύξησης της οργανικής ουσίας (αποτελέσματα προγράμματος LIFE OliveClima). Επιπλέον, η πρακτική αυτή έχει αποδειχθεί ότι έχει μεγαλύτερη ευκολία εφαρμογής σε σχέση με τον θρυμματισμό των κλαδιών και επομένως είναι περισσότερο αποδεκτή από τους παραγωγούς. Τελικώς η διάθεση των κλαδεμάτων κατά την επιδεικτική χρήση γίνεται όχι μόνο κατά τρόπο κατάλληλο από πλευράς περιβαλλοντικών επιπτώσεων αλλά και σύμφωνα με ό,τι προβλέπεται από τα Πρότυπα Καλής Γεωργικής και Περιβαλλοντικής Κατάστασης της Αγροτικής Γης (GAEC 3) που ορίζει η νέα Αγροτική Πολιτική αλλά και βάσει των οδηγιών του Μπενάκειου Ινστιτούτου περί μη διάδοσης ασθeneιών όπως το βερτισίλιο.

Η δράση αυτή έχει τον χαρακτήρα ενημέρωσης και διάχυσης των αποτελεσμάτων των εκτελούμενων ενεργειών στους παραγωγούς εφόσον:

- a. Θα γίνει κατάλληλη ενημέρωση και εκπαίδευση των παραγωγών για την ανάπτυξη ορθών γεωργικών πρακτικών σχετικά με νέες τεχνικές κλαδέματος, τον τρόπο διαχείρισης των ελαιοκλαδεμάτων και τα πλεονεκτήματα της εναπόθεσής τους στο έδαφος (Γ.iii).
- b. Θα πραγματοποιηθούν αναλύσεις περιεκτικότητας σε οργανική ουσία στο έδαφος στα πιλοτικά αγροτεμάχια ελαιοπαραγωγών όπου θα αφεθούν τα αλεσμένα κλαδέματα. Στόχος είναι η ανάλυση των αποτελεσμάτων, η σύνταξη εκθέσεων ως προς τη δράση και η διάχυση των αποτελεσμάτων αυτών στους ελαιοπαραγωγούς.

2. Περιγραφή της δράσης

Η δράση για την αξιοποίηση των ελαιοκλαδεμάτων αναμένεται να υλοποιηθεί σε τρία στάδια:

- a. Ενημέρωση και εκπαίδευση των παραγωγών σχετικά με τις ορθές περιβαλλοντικές πρακτικές στην ελαιοκαλλιέργεια για τη διαχείριση των ελαιοκλαδεμάτων και την αξιοποίησή τους ως εδαφοβελτιωτικού καθώς και για τον τρόπο αύξησης της οργανικής ουσίας του εδάφους. Η δράση αυτή προβλέπεται να συνδυαστεί με τη δράση Γ.iii.2 που αφορά την επιδεικτική χρήση τεχνικών κλαδέματος. Για το σκοπό αυτό θα υλοποιηθούν τουλάχιστον 1 επιδεικτικό έργο σε επιλεγμένα αγροτεμάχια που θα επιλέξει ο ΑΣ Αγίας Παρασκευής για την ενημέρωση και εκπαίδευση των ελαιοπαραγωγών.
- b. Θα προηγηθούν ενέργειες καταστροφής κλαδιών **κατόπιν αξιολόγησης της φυτοϋγείας των ελαιοδέντρων που περιλαμβάνονται στα πιλοτικά αγροτεμάχια με κατάλληλες αναλύσεις** σε τουλάχιστον 20 στρέμματα κατά τη διάρκεια του προγράμματος που θα ανήκουν σε τουλάχιστον 2 παραγωγούς όπως θα υποδειχθούν από τον ΑΣ Αγίας Παρασκευής. Για τον σκοπό της καταστροφής θα επιλεγεί κατάλληλο συνεργείο και η δράση θα συντονιστεί από επιλεγμένο ανάδοχο.
- c. Μέτρηση κάθε έτος της περιεκτικότητας σε οργανική ουσία στο έδαφος των ελαιώνων όπου απλώνονται τα αλεσμένα κλαδιά σε τουλάχιστον 4 αγροτεμάχια ελαιοπαραγωγών ως εξής:
  - i. Έτος 0: Έδαφος πριν την εφαρμογή αλεσμένων κλαδεμάτων
  - ii. Έτος 1: Πρώτο έτος εφαρμογής αλεσμένων κλαδεμάτων

Τα αποτελέσματα θα συγκρίνονται με αντίστοιχες δειγματοληψίες που θα γίνουν σε αγροτεμάχια-πλότους, όπου δεν θα εφαρμοστεί η περιγραφόμενη πρακτική της καταστροφής, ώστε να υπάρχουν συγκρίσιμα αποτελέσματα και να επιδειχθεί η αποτελεσματικότητα της καταστροφής των ελαιοκλαδεμάτων για την αύξηση της οργανικής ουσίας στο έδαφος.

Μετά το πέρας του πρώτου έτους εφαρμογής θα συνταχθεί έκθεση αποτελεσμάτων όπου θα αναλυθούν τα αποτελέσματα των αναλύσεων τα οποία θα μεταφερθούν στους ελαιοκαλλιεργητές που συμμετέχουν στη δράση.

Για την επιτυχή ολοκλήρωση της δράσης είναι απαραίτητα τα ακόλουθα:

ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΣΤΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΡΑΣΗΣ			
Είδος	Αριθμός	Αξία	Συνολική αξία
Καταστροφή κλαδιών (σε στρέμματα)	20	150€	3.000
Αναλύσεις περιεκτικότητας οργανικής ουσίας στο έδαφος ελαιώνων	≥ 12	50€	≥ 600€
Κόστος παροχής υπηρεσιών εκπαίδευσης, σύνταξης εκθέσεων και γεωτεχνικής υποστήριξης		4.600€	

3. Συνέργεια με άλλες δράσεις του προγράμματος εργασίας

Η δράση αυτή σχετίζεται με τις δράσεις:

- i. της ανάπτυξης και εφαρμογής συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης (B.iv) όσον αφορά την καθιέρωση ορθών γεωργικών πρακτικών
- ii. την επιδεικτική χρήση νέων τεχνικών κλαδέματος τοπικών ποικιλιών ελιάς (Γ.iii.2).

4. Συμμετοχή παραγωγών στη δράση

Η δράση αναμένεται να υλοποιηθεί σε συγκεκριμένα αγροτεμάχια παραγωγών. Όμως, λόγω του επιδεικτικού χαρακτήρα της δράσης σχετικά με την καταστροφή των ελαιοκλαδεμάτων θα συμμετέχει το σύνολο των παραγωγών της ΟΕΦ, εξαιτίας και του μεγάλου ενδιαφέροντος που έχει η δράση για τους παραγωγούς, ποσοστό που αντιστοιχεί στο 100% του συνόλου των μελών της ΟΕΦ. Τα αποτελέσματα της δράσης θα διαχυθούν στο σύνολο των παραγωγών της ΟΕΦ.

5. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της δράσης

Η υλοποίηση της δράσης B.ii.1 θα λάβει χώρα όλα τα έτη εφαρμογής του Προγράμματος. Αναλυτικά το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης είναι το παρακάτω:

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΡΑΣΗΣ							
Μήνες	Απρ 21- Ιουν21	Ιουλ21- Σεπ 21	Οκτ 21- Δεκ 21	Ιαν22 – Μαρ 22	Απρ22 – Ιουν22	Ιουλ22-Σεπ 22	Οκτ22 – Δεκ 22
Ενέργειες							
Επιλογή αναδόχου δράσης							
Επιλογή περιοχής, παραγωγών και αγροτεμαχίων							
Κατάρτιση παραγωγών σε πρακτικές ορθής διαχείρισης ελαιοκλαδεμάτων							
Άλεση κλαδεμάτων							
Κοινοποίηση αποτελεσμάτων σε παραγωγούς							

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ /ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ	
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ
Επιλογή αναδόχου δράσης	1. Πρακτικό ΔΣ επιλογής αναδόχου δράσης
Επιλογή περιοχής, παραγωγών και πιλοτικών αγροτεμαχίων	2. Κατάλογος επιλεγμένων περιοχών, αγροτεμαχίων και παραγωγών
Επιδεικτικά έργα εκπαίδευσης παραγωγών σε πρακτικές ορθής διαχείρισης ελαιοκλαδεμάτων και καταστροφή κλαδεμάτων	3. Παρουσιολόγιο συμμετοχής παραγωγών 4. Εκπαιδευτικό υλικό (παρουσιάσεις, εγχειρίδια κλπ) 5. Φωτογραφικό υλικό εκπαίδευσης παραγωγών 6. Ημερολόγιο εκτέλεσης εργασιών καταστροφής ανά παραγωγό
Αναλύσεις εδάφους για προσδιορισμό περιεκτικότητας του εδάφους σε οργανική ουσία - διάχυση σε παραγωγούς	7. Εκθέσεις αποτελεσμάτων αναλύσεων εδάφους για περιεκτικότητα σε οργανική ουσία

ΔΕΙΚΤΕΣ / ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ		
ΔΕΙΚΤΕΣ	ΜΟΝΑΔΑ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ
Δείκτες εισροών/εκροών	Δ1 : Αριθμός επιδεικτικών έργων	1
	Δ2: Αριθμός στρεμμάτων που θα γίνεται καταστροφή κλαδιών	≥ 20
Δείκτες Αποτελεσμάτων	Δ3 : Ποσοστό επιδεικτικών έργων	100%
	Δ4 : Ποσοστό παραγωγών που θα ολοκληρώσουν τη δράση	100%
Δείκτες Επιπτώσεων	Δ5: Ενημέρωση παραγωγών για ορθές πρακτικές διαχείρισης ελαιοκλαδεμάτων	≥ 80

ΣΧΕΔΙΟ ΔΑΠΑΝΩΝ					
Έτος	Σύνολο	Πάγια	Παροχή υπηρεσιών	Γενικά έξοδα	Διαχείριση
1ο	4.100,00	0,00	4.100,00	0,00	0,00
2ο	4.100,00	0,00	4.100,00	0,00	0,00
Σύνολο	8.200,00	0,00	8.200,00	0,00	0,00

ΔΡΑΣΗ Β.ΠΙ.2 – ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΕΧΝΗΤΩΝ ΑΓΡΟΔΑΣΟΠΟΝΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ ΕΛΑΙΩΝΩΝΕΚΔΟΣΗ 2^Η

15/2/21

1. Σκοπός της δράσης

Ο όρος Αγροδασοπονία αναφέρεται στα αειφόρα εκείνα συστήματα διαχείρισης γης όπου δενδρώδη είδη συνδυάζονται με ποώδη φυτά με κάποιες μορφής χωρική ρύθμιση ή με χρονική ακολουθία. Στα συστήματα αυτά είναι δυνατό να ασκείται και βόσκηση από αγροτικά ζώα. Ειδικότερα, τα δασολιβαδικά συστήματα περιλαμβάνουν τα τεχνητά συστήματα στα οποία σε δεντροφυτείες (ελαιώνες, κ.α.) αναπτύσσεται ποώδης υπόροφος που βόσκεται από αγροτικά ζώα.

Στην περιοχή της Λέσβου η συνύπαρξη της ελαιοκομίας με την κτηνοτροφία είναι συνηθισμένη πρακτική, εφόσον η ευρύτερη περιοχή της Καλλονής αποτελεί το όριο μεταξύ του κτηνοτροφικού και του ελαιοκομικού τμήματος της Λέσβου, όπου οι δύο δραστηριότητες συνυπάρχουν. Για το λόγο αυτό το μεγαλύτερο μέρος των παραγωγών μελών της ΟΠ έχουν ταυτόχρονα και κτηνοτροφική δραστηριότητα.

Ο βασικός σκοπός της δράσης είναι να αναδειχθεί η ωφέλεια που μπορεί να προκύψει ταυτόχρονα στους ελαιώνες και την κτηνοτροφία μέσα από κατάλληλα μεθοδευμένη διαχείριση ελαιοκομικών και κτηνοτροφικών πρακτικών. Οι πρακτικές που θα εφαρμοστούν θα αφορούν τη διαχείριση του υπο-ορόφου των ελαιώνων με σπορά κατάλληλων ψυχανθών ειδών (κτηνοτροφικού μπιζελιού, βίκου, λοιπών ψυχανθών) τα οποία ως αζωτοδεσμευτικά φυτά θα αυξάνουν το διαθέσιμο άζωτο στο έδαφος. Στη συνέχεια και πριν την περίοδο καρπόδεσης των φυτών αυτών θα γίνεται βόσκηση από αιγοπρόβατα, η εναπόθεση της κοπριάς των οποίων θα έχει το παράλληλο όφελος της βελτίωσης της οργανικής ουσίας στα εδάφη.

Μέσα από την υλοποίηση της δράσης προάγεται το μοντέλο της αγροδασοπονίας, μιας πρακτικής που έχει αποδεδειγμένα περιβαλλοντικά οφέλη και χαρακτηρίζεται για την αειφορία, την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και την ελαχιστοποίηση των εισροών εντός της ελαιοκομικής εκμετάλλευσης.

Η δράση έχει επιδεικτικό χαρακτήρα και στοχεύει αφενός στην ενημέρωση και διάχυση της γνώσης και αφετέρου στην υιοθέτηση και εφαρμογή αντίστοιχων καλλιεργητικών-κτηνοτροφικών συνεργειών από περισσότερους παραγωγούς.

2. Περιγραφή της δράσης

Η δράση για την άσκηση των αγροδοασοπονικών πρακτικών αναμένεται να υλοποιηθεί σε τρία στάδια:

- a. Ενημέρωση και εκπαίδευση των παραγωγών σχετικά με τις αγροδοασοπονικές πρακτικές και την αξιοποίησή τους για τη βελτίωση της γονιμότητας των εδαφών, την αύξηση της οργανικής ουσίας του εδάφους και τη σύζευξη της κτηνοτροφίας με τη γεωργία προβάλλοντας την αειφορία των γεωργικών εκμεταλλεύσεων της περιοχής. Οι εκπαιδεύσεις αυτές θα βασίζονται στις παρακάτω ενότητες:
  - i. Ανάδειξη των περιβαλλοντικών πλεονεκτημάτων από την εφαρμογή αγροδοασοκομικών πρακτικών που σχετίζονται με τη δέσμευση άνθρακα από την ανάπτυξη των ποωδών κτηνοτροφικών φυτών, την αύξηση του διαθέσιμου αζώτου από την καλλιέργεια αζωτοδεσμευτικών φυτών και την αύξηση της οργανικής ουσίας στο έδαφος από τη διαχείριση των ζωικών αποβλήτων.
  - ii. Ορθή εφαρμογή των σχεδιασμένων προγραμμάτων και ενεργειών όπως το είδος και η κατάλληλη εποχή σποράς των κτηνοτροφικών φυτών, ο βέλτιστος τρόπος χρήσης των κτηνοτροφικών φυτών ως ζωοτροφή, η χώνεψη κοπριάς, η κατάλληλη πυκνότητα/συχνότητα βόσκησης στον ελαιώνα κλπ.
  - iii. Ιδιαίτερα σημεία προσοχής (λανθασμένοι χειρισμοί) που μπορεί να έχουν αρνητικές επιδράσεις

Για το σκοπό αυτό θα υλοποιηθεί τουλάχιστον 1 επιδεικτικό έργο κατά τη διάρκεια του προγράμματος σε επιλεγμένα αγροτεμάχια που θα επιλέξει ο ΑΣ Αγίας Παρασκευής για την ενημέρωση και εκπαίδευση των ελαιοπαραγωγών

- b. Επιλογή των ελαιοπαραγωγών-κτηνοτρόφων που θα βασίζεται αφενός στο ενδιαφέρον που θα εκφράσουν για τη συμμετοχή τους, αφετέρου στο μέγεθος του ζωικού κεφαλαίου που εκτρέφουν και στη δυνατότητα βόσκησης εντός των ελαιώνων. Σε κάθε ένα από τους ελαιώνες που συμμετέχουν στη δράση θα γίνει μία εμπεριστατωμένη καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασής τους, τόσο από πλευράς συνηθισμένων καλλιεργητικών πρακτικών όσο και από πλευράς λοιπών χαρακτηριστικών όπως η βοσκοϊκανότητα ελαιώνα, η γειτνίαση σε σταβλικό χώρο, το είδος, η συχνότητα και πυκνότητα διέλευσης ζώων κλπ. Σημειώνεται ότι η επιλογή των ελαιοπαραγωγών-κτηνοτρόφων θα πραγματοποιηθεί ουσιαστικά το πρώτο έτος του προγράμματος. Ωστόσο μικρές αλλαγές

που σχετίζονται κυρίως με την επιλογή των ελαιώνων μπορεί να προκύψουν εφόσον κριθεί απολύτως αναγκαίο.

- c. Σχεδιασμός και υλοποίηση ενός προγράμματος στοχευμένων ενεργειών και παρεμβάσεων το οποίο θα δρα συμπληρωματικά προς όφελος του ελαιώνα και των εκτρεφόμενων ζώων του παραγωγού. Το πρόγραμμα αυτό θα είναι εξειδικευμένο για κάθε παραγωγό και θα στηρίζεται:
  - i. Στην προετοιμασία εδάφους για σπορά σπορομίγματος χειμερινών κτηνοτροφικών φυτών στον ελαιώνα για αύξηση διαθέσιμου αζώτου στο έδαφος
  - ii. Στη βόσκηση για έλεγχο ζιζανίων και συμπληρωματικής λίπανσης

Με άλλα λόγια θα καταρτιστεί ένα πρόγραμμα ενεργειών αμοιβαίας ωφέλειας ελαιοκομίας - αιγοπροβατοτροφίας με το οποίο θα προαχθεί η παραγωγικότητα του ελαιώνα και η αυτάρκεια ζωοτροφής μειώνοντας ταυτόχρονα τις εισροές τόσο στην καλλιέργεια όσο και στο ζωικό κεφάλαιο. Γεγονός που κατ' επέκταση θα συνδράμει στην αειφορία και την οικονομικότητα της εκμετάλλευσης.

- d. Έκδοση οδηγιών όπου θα περιλαμβάνεται έλεγχος της ορθής εφαρμογής των προγραμμάτων παρέμβασης, κατάλληλες οδηγίες, συμβουλές προς τους παραγωγούς καθώς και καταγραφή παραμέτρων για την εξαγωγή των τελικών συμπερασμάτων. Για την υλοποίηση της δράσης θα υπάρχει κατάλληλη γεωτεχνική και επιστημονική υποστήριξη η οποία θα φέρει την ευθύνη για:
  - i. Ορθή επιλογή κτηνοτροφικών φυτών και υπολογισμός ποσότητας σπορομίγματος
  - ii. Βέλτιστος τρόπος αξιοποίησης των κτηνοτροφικών φυτών τόσο ως ζωοτροφή όσο και ως λίπανση του ελαιώνα
  - iii. Παρακολούθηση ορθής εφαρμογής του συνολικού προγράμματος
- e. Μέτρηση κάθε έτος της περιεκτικότητας σε οργανική ουσία και λιπαντικά στοιχεία στο έδαφος των ελαιώνων όπου γίνεται η εφαρμογή των αγροδασοπονικών πρακτικών ως εξής:
  - i. Έτος 0: Έδαφος πριν την εφαρμογή αγροδασοπονικών πρακτικών
  - ii. Έτος 1: Πρώτο έτος εφαρμογής αγροδασοπονικών πρακτικών
  - iii. Έτος 2: Δεύτερο έτος εφαρμογής αγροδασοπονικών πρακτικών

Τα αποτελέσματα θα συγκρίνονται με αντίστοιχες δειγματοληψίες που θα γίνουν σε αγροτεμάχια-πλότους, όπου δεν θα εφαρμοστεί η περιγραφόμενη αγροδοασπονική πρακτική της καταστροφής, ώστε να υπάρχουν συγκρίσιμα αποτελέσματα και να επιδειχθεί η αποτελεσματικότητα της εφαρμογής της σύζευξης ελαιοκομίας με αιγοπροβατοτροφία για την αύξηση της οργανικής ουσίας στο έδαφος.

Στο τέλος της διετίας θα οργανωθεί ημερίδα διάδοσης των αποτελεσμάτων που θα προκύψουν με στόχο τη διάχυση της πληροφορίας στους παραγωγούς και την υιοθέτηση αντίστοιχων αγροδοασπονικών πρακτικών από περισσότερους παραγωγούς

Για την επιτυχή ολοκλήρωση της δράσης είναι απαραίτητα τα ακόλουθα:

ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΣΤΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΡΑΣΗΣ			
Είδος	Αριθμός	Αξία	Συνολική αξία
Προετοιμασία εδάφους και διαχείριση σπορομίγματος και βόσκησης (σε στρέμματα)	20	150€	3.000
Αναλύσεις περιεκτικότητας οργανικής ουσίας και μακροστοιχείων (N,P) στο έδαφος ελαιώνων	≥ 10	60€	≥ 600€
Κόστος παροχής υπηρεσιών εκπαίδευσης και γεωτεχνικής υποστήριξης		4.600€	

3. Συνέργεια με άλλες δράσεις του προγράμματος εργασίας

Η δράση αυτή σχετίζεται με τις δράσεις:

- i. της ανάπτυξης και εφαρμογής συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης (B.iv) όσον αφορά στην καθιέρωση ορθών γεωργικών πρακτικών
- ii. την εκπαίδευση που αφορά στην κατάρτιση παραγωγών σε νέες αιεφόρες τεχνικές (Γ.iii.1).

4. Συμμετοχή παραγωγών στη δράση

Η δράση αναμένεται να υλοποιηθεί σε συγκεκριμένα αγροτεμάχια παραγωγών. Όμως, λόγω του επιδεικτικού χαρακτήρα της δράσης σχετικά με την καταστροφή των ελαιοκλαδεμάτων θα συμμετέχει το σύνολο των παραγωγών της ΟΕΦ, εξαιτίας και του μεγάλου ενδιαφέροντος που έχει η δράση για τους παραγωγούς, ποσοστό που αντιστοιχεί στο 100% του συνόλου των μελών της ΟΕΦ. Τα αποτελέσματα της δράσης θα διαχυθούν στο σύνολο των παραγωγών της ΟΕΦ.

5. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της δράσης

Η υλοποίηση της δράσης Β.ii.2 θα λάβει χώρα κατά το πρώτο και δεύτερο έτος εφαρμογής του Προγράμματος. Αναλυτικά το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης είναι το παρακάτω:

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΡΑΣΗΣ							
Μήνες	Απρ 21- Ιουν21	Ιουλ21 - Σεπ 21	Οκτ 21- Δεκ 21	Ιαν22 - Μαρ 22	Απρ22- Ιουν22	Ιουλ22-Σεπ 22	Οκτ22 -Δεκ 22
Ενέργειες							
Καταγραφή υφιστάμενης κατάστασης και επιλογή αναδόχου δράσης							
Επιλογή περιοχής, παραγωγών και αγροτεμαχίων							
Κατάρτιση παραγωγών σε αγροδασοπονικές πρακτικές							
Σπορά μίγματος κτηνοτροφικών φυτών και βόσκηση από αιγοπρόβατα							
Παρακολούθηση δράσης με έκδοση οδηγιών και διενέργεια αναλύσεων							
Κοινοποίηση αποτελεσμάτων σε παραγωγούς							

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ /ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ	
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ
Επιλογή αναδόχου δράσης	1. Πρακτικό ΔΣ επιλογής αναδόχου δράσης
Επιλογή περιοχής, παραγωγών και πιλοτικών αγροτεμαχίων	2. Καταγραφή υφιστάμενης κατάστασης 3. Κατάλογος επιλεγμένων περιοχών, αγροτεμαχίων και παραγωγών
Επιδεικτικά έργα εκπαίδευσης παραγωγών σε ορθές αγροδασοπονικές πρακτικές	4. Παρουσιολόγιο συμμετοχής παραγωγών 5. Εκπαιδευτικό υλικό (παρουσιάσεις, εγχειρίδια κλπ) 6. Φωτογραφικό υλικό εκπαίδευσης παραγωγών 7. Ημερολόγιο εκτέλεσης εργασιών σποράς σπορομίγματος και βόσκησης ανά παραγωγό 8. Πρόγραμμα ενεργειών και παρεμβάσεων
Αναλύσεις εδάφους για προσδιορισμό περιεκτικότητας του εδάφους σε οργανική ουσία και λιπαντικές ουσίες - διάχυση σε παραγωγούς	9. Εκθέσεις αποτελέσματα αναλύσεων εδάφους 10. Αποτελέσματα και ενέργειες διάχυσης σε παραγωγούς

ΔΕΙΚΤΕΣ / ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ		
ΔΕΙΚΤΕΣ	ΜΟΝΑΔΑ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ
Δείκτες εισροών/εκροών	Δ1 : Αριθμός επιδεικτικών έργων	1
	Δ2: Αριθμός στρεμμάτων που θα γίνεται σπορά για συν-βόσκηση (στη διετία)	≥ 20
Δείκτες Αποτελεσμάτων	Δ3 : Ποσοστό επιδεικτικών έργων	100%
	Δ4 : Ποσοστό παραγωγών που θα ολοκληρώσουν τη δράση	100%
Δείκτες Επιπτώσεων	Δ5: Ενημέρωση παραγωγών για ορθές αγροδοασοπονικές πρακτικές	≥ 80

ΣΧΕΔΙΟ ΔΑΠΑΝΩΝ					
Έτος	Σύνολο	Πάγια	Παροχή υπηρεσιών	Γενικά έξοδα	Διαχείριση
1ο	4.100,00	0,00	4.100,00	0,00	0,00
2ο	4.100,00	0,00	4.100,00	0,00	0,00
Σύνολο	8.200,00	0,00	8.200,00	0,00	0,00

ΔΡΑΣΗ Β.IV.1 - ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ AGRO 2.1 & 2.2

ΕΚΔΟΣΗ 2^Η

15/2/21

1. Σκοπός της δράσης

Σκοπός της δράσης είναι η προώθηση της εφαρμογής φιλικών προς το περιβάλλον συστημάτων διαχείρισης της ελαιοκαλλιέργειας με στόχο, αφενός την παραγωγή υψηλών προδιαγραφών ελαιοκάρπου και αφετέρου την άσκηση ορθών γεωργικών πρακτικών στην ελαιοκαλλιέργεια αλλά και την εκπαίδευση των παραγωγών στις σύγχρονες τάσεις που ορίζει άλλωστε και η περιβαλλοντική κατεύθυνση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής.

Η εφαρμογή της ολοκληρωμένης διαχείρισης σε επιλεγμένες ομάδες παραγωγών θα πετύχει τους ακόλουθους στόχους που προδιαγράφονται και στον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας της Οργάνωσης Παραγωγών:

- i. Την προώθηση και την παροχή τεχνικής βοήθειας για τη χρήση καλλιεργητικών τεχνικών και τεχνικών παραγωγής φιλικών προς το περιβάλλον
- ii. Την προώθηση και την παροχή τεχνικής υποστήριξης για τη χρήση προτύπων παραγωγής με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας
- iii. Τη συμβολή στη βιώσιμη χρήση των φυτικών πόρων και τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής
- iv. Τη διαχείριση των υποπροϊόντων και των αποβλήτων ιδίως για την προστασία της ποιότητας των υδάτων, του τοπίου και τη διαφύλαξη ή την προώθηση της βιοποικιλότητας

Η δράση έχει επιδεικτικό χαρακτήρα και αποσκοπεί στην εμπλοκή του συνόλου των παραγωγών της Οργάνωσης παραγωγών και στην πιστοποίηση σύμφωνα με το πρότυπο Agro 2.1 & 2.2.

2. Περιγραφή της δράσης

Λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις των καταναλωτών για παραγωγή ποιοτικών, ασφαλών και πιστοποιημένων προϊόντων, τις απαιτήσεις των περιβαλλοντικών προτύπων και των κανόνων ορθών γεωργικών πρακτικών που θεσμοθετεί η νέα ΚΑΠ και τις απαιτήσεις ιχνηλασιμότητας και ασφάλειας πρώτης ύλης που ορίζει το πρότυπο ISO 22000, προβλέπεται ο σχεδιασμός και η

συγκρότηση μίας ομάδας παραγωγών που θα περιλαμβάνει το σύνολο των μελών της Οργάνωσης Παραγωγών.

Η ομάδα αυτή θα απαρτίζεται από τουλάχιστον **82** ελαιοπαραγωγούς οι οποίοι δεν έχουν ξανασυμμετάσχει στο παρελθόν σε αντίστοιχη δράση ολοκληρωμένης διαχείρισης ελαιώνων.

Για την υλοποίηση της δράσης προβλέπεται η εφαρμογή ενός Συστήματος Ολοκληρωμένης Διαχείρισης το οποίο αφενός θα προσαρμόζεται στις ανάγκες και στις απαιτήσεις των ομάδων και αφετέρου θα είναι πιστοποιήσιμο και θα ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των εθνικών προτύπων Agro 2.1 & 2.2 καθώς και των επικαιροποιημένων κατευθυντήριων οδηγιών.

Η ομάδα των παραγωγών θα εκπαιδευτεί κατάλληλα από αναγνωρισμένους επιστήμονες στο χώρο της ελιάς και του ελαιολάδου και θα υποστηρίζεται από κατάλληλα καταρτισμένο γεωτεχνικό προσωπικό το οποίο θα αναλάβει:

1. Διενέργεια ημερίδων εκπαίδευσης όπου θα πραγματοποιηθεί τουλάχιστον 1 ημερίδα εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια του προγράμματος, θεωρητικού και πρακτικού χαρακτήρα, με τη μορφή επιδείξεων στον αγρό όπου θα αναπτύσσονται όλα τα επιμέρους σχέδια διαχείρισης των καλλιεργητικών εργασιών. Ενδεικτικά οι εκπαιδεύσεις θα αφορούν:
  - i. Βασικές αρχές του Συστήματος Ολοκληρωμένης Διαχείρισης και των Ορθών Γεωργικών Πρακτικών
  - ii. Υποχρεώσεις παραγωγών και ορθή εφαρμογή καλλιεργητικών εργασιών
  - iii. Ασφαλής χρήση, φύλαξη και εφαρμογή της φυτοπροστασίας καθώς και ορθή εφαρμογή λίπανσης
  - iv. Ασφαλής χρήση γεωργικού εξοπλισμού
  - v. Διαδικασία ιχνηλασιμότητας, κανόνες συγκομιδής και βασικοί κανόνες υγιεινής και ασφάλειας κλπ

2. Γεωτεχνική υποστήριξη και διαχείριση δράσης που θα περιλαμβάνει:
  - i. Παρακολούθηση ελαιώνων
  - ii. Οδηγίες σε παραγωγούς και παροχή συμβουλών

- iii. Παροχή λογισμικού ή κατάλληλου υλικού για υποστήριξη εφαρμογής Συστήματος Ολοκληρωμένης Διαχείρισης
- iv. Διάγνωση - Αντιμετώπιση προβλημάτων στους ελαιώνες
- v. Τήρηση και διαχείριση Διαχειριστικού Συστήματος Agro
- vi. Προετοιμασία & υποστήριξη επιθεώρησης για τη χορήγηση πιστοποιητικού σύμφωνα με το πρότυπο Agro 2.1 & 2.2

Η γεωτεχνική υποστήριξη αποτελεί πολύ σημαντικό πυλώνα στη δράση αυτή καθότι επιτυγχάνεται η βελτιστοποίηση της παραγωγής, η ελαχιστοποίηση του κόστους μέσω της ορθολογικής χρήσης των εισροών στον ελαιώνα και η παραγωγή ενός προϊόντος που είναι ασφαλές και περιβαλλοντικά φιλικό. Για τη γεωτεχνική υποστήριξη θα απαιτηθούν συνολικά ένας (1) επιβλέπων γεωπόνος ο οποίος θα αναλάβει την επιτήρηση και την επιτυχή υλοποίηση της δράσης αυτής και ο οποίος δύναται να παρέχεται από τον ανάδοχο της δράσης.

3. Δειγματοληψίες ελαιώνα και διαχείριση αναλύσεων

Στο πλαίσιο της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις που θέτει η ολοκληρωμένη διαχείριση είναι απαραίτητη η διαχείριση αναλύσεων όπου περιλαμβάνονται δειγματοληψίες, αποστολή δειγμάτων προς ανάλυση, έκδοση και αξιολόγηση αναλύσεων και έκδοση οδηγιών για όλες τις καλλιεργητικές πρακτικές. Πιο συγκεκριμένα θα πραγματοποιηθούν αναλύσεις προσδιορισμού συγκεκριμένων παραμέτρων εδάφους και φύλλων οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν για την ορθή λίπανση των ελαιώνων. Επιπλέον θα γίνονται αναλύσεις για υπολείμματα φυτοφαρμάκων στον ελαιόκαρπο.

Πιο αναλυτικά οι αναλύσεις αυτές θα περιλαμβάνουν:

- i. Τουλάχιστον 1 ανάλυση εδάφους (ή φύλλων) ανά διετία για το 50% των παραγωγών
- ii. Τουλάχιστον 18 αναλύσεις καρπού για υπολείμματα φυτοφαρμάκων τη διετία

4. Πιστοποίηση ομάδων σύμφωνα με το πρότυπο Agro 2.1 & 2.2

Επιπλέον θα πραγματοποιηθεί σύναψη σύμβασης συνεργασίας με εξωτερικό διαπιστευμένο Φορέα Πιστοποίησης ώστε στη συνέχεια να καθοριστούν οι επιθεωρήσεις και οι ενδεχόμενες διορθωτικές ενέργειες για τη λήψη της αντίστοιχης πιστοποίησης.

Η δράση αυτή θα υλοποιηθεί διαδοχικά σε 3 φάσεις:

- **Φάση 1: Προπαρασκευαστικές ενέργειες**

α) Επιλογή αναδόχου δράσης

β) Σύνταξη και υπογραφή σύμβασης με ανάδοχο

γ) Επιλογή περιοχών, παραγωγών και συγκρότηση ομάδας

- **Φάση 2: Ενέργειες υλοποίησης**

α) Εφαρμογή συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης (ημερολόγιο αγρού, εφαρμογή σχεδίων διαχείρισης, σύνταξη διαδικασιών, οδηγιών εργασίας και παραγωγής αρχείων, εσωτερικές επιθεωρήσεις κλπ)

β) Εκπαιδευτικά σεμινάρια (θεωρητικά και επιδείξεων στον αγρό)

γ) Διενέργεια αναλύσεων

δ) Αξιολόγηση αναλύσεων και έκδοση διορθωτικών οδηγιών καλλιεργητικών εργασιών ανά αγροτεμάχιο

- **Φάση 3: Ενέργειες πιστοποίησης και ολοκλήρωσης δράσης**

α) Σύναψη συνεργασίας με διαπιστευμένο στο πρότυπο Agro Φορέα Πιστοποίησης

β) Εσωτερικές επιθεωρήσεις συστήματος

γ) Επιθεώρηση τρίτου μέρους και διενέργεια διορθωτικών ενεργειών σε περιπτώσεις μη συμμορφώσεων

δ) Λήψη πιστοποίησης

3. Συνέργεια με άλλες δράσεις του προγράμματος εργασίας

Η δράση αυτή σχετίζεται με τις δράσεις:

- την εναλλακτική διαχείριση ελαιοκλαδεμάτων για αύξηση της οργανικής ουσίας στο έδαφος (B.ii.1) όσον αφορά τις ορθές πρακτικές διαχείρισης ελαιοκλαδεμάτων.
- της κατάρτισης των παραγωγών σε νέες τεχνικές καλλιέργειας (Γ.iii.1) και την επιδεικτική χρήση νέων τεχνικών κλαδέματος τοπικών ποικιλιών ελιάς (Γ.iii.2).

4. Συμμετοχή παραγωγών στη δράση

Στη συγκεκριμένη δράση θα συμμετέχει το σύνολο των παραγωγών της ΟΕΦ, ποσοστό που αντιστοιχεί στο 100% του συνόλου των μελών της ΟΕΦ. Σημειώνεται ότι το σύνολο των μελών της ΟΕΦ δεν έχουν πιστοποιηθεί στην ολοκληρωμένη διαχείριση ελαιοκαλλιέργειας στο

παρελθόν. Τα αποτελέσματα της δράσης αλλά και οι κατάλληλες εκπαιδεύσεις θα αφορούν στο σύνολο των παραγωγών της ΟΕΦ.

5. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της δράσης

Η υλοποίηση της δράσης Β.ιν θα λάβει χώρα όλα τα έτη εφαρμογής του Προγράμματος. Αναλυτικά το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης είναι το παρακάτω:

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΡΑΣΗΣ							
Μήνες	Απρ 21- Ιουν21	Ιουλ21- Σεπ 21	Οκτ 21- Δεκ 21	Ιαν22 – Μαρ 22	Απρ22- Ιουν22	Ιουλ22-Σεπ 22	Οκτ22 –Δεκ 22
Ενέργειες							
Φάση 1							
Φάση 2							
Φάση 3							

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ /ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ	
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ
Φάση 1	1. Πρακτικό ΔΣ επιλογής αναδόχου 2. Κατάλογος συμμετεχόντων παραγωγών 3. Ιδιωτικά συμφωνητικά συμμετοχής παραγωγών
Φάση 2	4. Πιστοποιητικά αναλύσεων 5. Οδηγίες εργασίας 6. Επικαιροποιημένα αρχεία συστήματος 7. Εσωτερικές επιθεωρήσεις 8. Πρόγραμμα εκπαίδευσης παραγωγών 9. Παρουσιολόγιο συμμετεχόντων 10. Εκπαιδευτικό υλικό ημερίδων 11. Φωτογραφικό υλικό εκπαιδεύσεων

Φάση 3	12. Έκθεση ετήσιας επιθεώρησης επιτήρησης από εξωτερικό φορέα πιστοποίησης 13. Πιστοποιητικά συμμόρφωσης παραγωγών κατά Agro 2.1 & 2.2 14. Πρωτόκολλο ολοκλήρωσης εργασιών από Υπεύθυνο Έργου	
ΔΕΙΚΤΕΣ / ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ		
ΔΕΙΚΤΕΣ	ΜΟΝΑΔΑ	
Δείκτες εισροών/εκροών	Δ1 : Αριθμός ομάδων παραγωγών	1
	Δ2: Αριθμός παραγωγών που θα συμμετέχουν	82
	Δ3: Αριθμός ημερίδων	≥1
	Δ4: Ποσοστό παραγωγών που θα πιστοποιηθούν σύμφωνα με το πρότυπο Agro 2.1 & 2.2.	> 90%
	Δ5: Πιστοποιητικά ομάδων ολοκληρωμένης διαχείρισης Agro 2.1 & 2.2.	1
Δείκτες Επιπτώσεων	Δ6: Συμμετοχή πιστοποιημένων παραγωγών στο σύστημα ιχνηλασιμότητας του ελαιολάδου	100%

ΣΧΕΔΙΟ ΔΑΠΑΝΩΝ					
Έτος	Σύνολο	Πάγια	Παροχή υπηρεσιών	Γενικά έξοδα	Διαχείριση
1ο	11.808,00	0,00	11.808,00	0,00	0,00
2ο	11.808,00	0,00	11.808,00	0,00	0,00
Σύνολο	23.616,00	0,00	23.616,00	0,00	0,00

ΔΡΑΣΗ Γ.ΙΙΙ.1 - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΣΕ ΑΕΙΦΟΡΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΛΑΙΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣΕΚΔΟΣΗ 2^Η

15/2/21

1. Σκοπός της δράσης

Σκοπός της δράσης είναι η διάδοση της γνώσης και της πληροφορίας για τις νέες τεχνικές καλλιέργειας της ελιάς. Στόχος είναι η βιώσιμη διαχείριση της ελαιοκαλλιέργειας με καινοτόμες πρακτικές οι οποίες αφενός αυξάνουν τις αποδόσεις και αφετέρου ελαχιστοποιούν τις αρνητικές συνέπειες της ελαιοκαλλιέργειας στο περιβάλλον.

2. Περιγραφή της δράσης

Η υλοποίηση της συγκεκριμένης δράσης θα γίνει ως ακολούθως:

a. Σχεδιασμός και ανάπτυξη του προγράμματος εκπαίδευσης και πρακτικών επίδειξης

Αρχικά θα γίνει σχεδιασμός και οργάνωση ομάδας έργου από τον ανάδοχο της δράσης η οποία θα αποτελείται από στελέχη τεχνικής και διοικητικής υποστήριξης και εκπαιδευτές. Τα **στελέχη τεχνικής υποστήριξης** θα έχουν τις εξής αρμοδιότητες:

- την εύρεση των κατάλληλων για κάθε θεματική ενότητα ελαιώνων
- την οργάνωση του απαιτούμενου εξοπλισμού για κάθε θεματική ενότητα
- την οργάνωση της ομαλής διεξαγωγής της εκπαίδευσης (π.χ. μετάβαση παραγωγών στους ελαιώνες)

Τα **διοικητικά στελέχη** θα έχουν το συντονισμό:

- των παραγωγών
- των εκπαιδευτών
- του εποπτικού υλικού ανά θεματική ενότητα
- του εκπαιδευτικού υλικού ανά θεματική ενότητα

Οι **εκπαιδευτές** θα είναι ειδικοί εξειδικευμένοι επιστήμονες του χώρου της ελαιοκαλλιέργειας (Ερευνητικά Αγροτικά Ινστιτούτα, Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα κ.λπ.).

b. Επιλογή παραγωγών ανά υπο-ομάδα εκπαίδευσης

Θα γίνει δημιουργία υπο-ομάδων με μέγιστο αριθμό τους 15 παραγωγούς. Ο αριθμός αυτός θα διατηρηθεί σταθερός ώστε να υπάρχει καλύτερη απόδοση της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Βασικό κριτήριο θα είναι οι παραγωγοί να έχουν ελαιώνες σε όμορες περιοχές ελαιοκαλλιέργειας ώστε να έχουν τις ίδιες εκπαιδευτικές ανάγκες (π.χ. έξαρση εχθρών σε μια περιοχή).

γ. Καθορισμός θεματολογίας πρακτικών επίδειξης

Η θεματολογία εκπαίδευσης θα βασίζεται σε νέες τεχνικές βασισμένες στη βιωσιμότητα της ελαιοκαλλιέργειας και στην αειφορία. Ενδεικτική θεματολογία νέων πρακτικών επίδειξης καθώς και ο πιθανός χρόνος διεξαγωγής τους παρουσιάζονται παρακάτω. Η κάθε εκπαίδευση θα γίνεται εντός του χρονικού διαστήματος που αφορά κάθε θεματική ενότητα στον αγρό. Προβλέπονται συνολικά 4 θεματικές ενότητες. Σημειώνεται επίσης ότι ορισμένα εκπαιδευτικά σεμινάρια μπορεί να αξιοποιηθούν και σε άλλες δράσεις (πχ το κλάδεμα και η διαχείριση των υπολειμμάτων κλαδεμάτων στη δράση *B.ii.1 - Εναλλακτική διαχείριση ελαιοκλαδεμάτων*). Κάθε θεματική ενότητα θα περιλαμβάνει ενδεικτικά τις επιμέρους ενότητες όπως αυτές περιγράφονται παρακάτω:

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ - ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
1. Εγκατάσταση ελαιώνα - Εμβολιασμός (Άνοιξη)	○ Εποχή φύτευσης ○ Προετοιμασία εδάφους ○ Κλιματικές συνθήκες περιοχής ○ Κανόνες φύτευσης ○ Τρόπος φύτευσης ○ Περιποιήσεις νεαρών δεντρυλίων ○ Τρόποι εμβολιασμού ○ Ενοφθαλμισμός ○ Εγκεντρισμός
2. Λίπανση - Άρδευση	○ Δειγματοληψία εδάφους ○ Φυλλοδιαγνωστική ○ Αξιολόγηση ανάλυσης εδάφους ○ Τρόπος λίπανσης ○ Οδηγίες λίπανσης (ξηρικές περιοχές, αρδευόμενες περιοχές, παραγωγικά δέντρα, νεαρά δέντρα κ.λπ.) ○ Αναγνώριση τροφοπενιών

	○ Ανάγκες άρδευσης ○ Εποχή άρδευσης ○ Γενικές αρχές άρδευσης ○ Χρήση συστημάτων άρδευσης με στόχο την εξοικονόμηση νερού ○ Υδατικές ανάγκες και ποιότητα νερού ○ Αξιολόγηση προέλευσης νερού
3. Ολοκληρωμένη φυτοπροστασία - Αύξηση βιοποικιλότητας (Ετήσια βάση)	○ Αναγνώριση εχθρών και ασθενειών ○ Αντιμετώπιση εχθρών και ασθενειών με τη μικρότερη δυνατή χρήση χημικών μέσων ○ Εναλλακτικές μέθοδοι αντιμετώπισης εχθρών και ασθενειών ○ Νέες τεχνικές διαχείρισης των ζιζανίων ○ Ωφέλιμα έντομα για την αντιμετώπιση των εχθρών και των ασθενειών ○ Αναγνώριση άλλων ζημιών που μπορεί να προκληθούν στον ελαιώνα εκτός εχθρών και ασθενειών (π.χ. ζημιά από χαλάζι, παγετό, ακαρπία) ○ Ορθή χρήση μέσων προσωπικής προστασίας ○ Αναγνώριση ενδιατημάτων και τεχνικές προστασία τους ○ Μείωση ρύπανσης από κενά συσκευασιών λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων ○ Μείωση διάβρωσης εδάφους
4. Συγκομιδή – Κοινή άλεση - Ποιοτικά χαρακτηριστικά ελαιολάδου (Χειμώνας)	○ Κριτήρια ωρίμανσης ελαιοκάρπου ○ Διαχείριση ελαιοκάρπου κατά τη συγκομιδή ○ Μέσα μεταφοράς του ελαιοκάρπου στο ελαιουργείο ○ Ορθή επεξεργασία ελαιοκάρπου στο ελαιουργείο ○ Κανόνες κοινής άλεσης και οφέλη για τον παραγωγό ○ Κατηγορίες ελαιολάδου ○ Ποιοτικά χαρακτηριστικά ανά κατηγορία ελαιολάδου ○ Χειρισμός παραγόμενου ελαιολάδου

d. Προσδιορισμός ελαιώνων για πρακτική επίδειξη / θεματική ενότητα

Η επιλογή των ελαιώνων ανά θεματική ενότητα θα γίνεται βάσει των επιμέρους αναγκών. Κριτήρια επιλογής θα είναι η αντιπροσωπευτικότητα του ελαιώνα, η διαφορετικότητα του ελαιώνα, η εύκολη πρόσβαση, η δυνατότητα πλήρους κάλυψης των αναγκών της θεματικής ενότητας κ.λπ. Οι εκπαιδεύσεις σε κάθε θεματική ενότητα θα γίνονται εντός του χρονικού διαστήματος που αναπτύσσεται η αντίστοιχη καλλιεργητική πρακτική. Για το σκοπό αυτό προβλέπονται τουλάχιστον δύο (2) εκπαιδευτικά σεμινάρια το έτος που καλύπτουν αντίστοιχες θεματικές ενότητες και συνολικά τέσσερα για τη διάρκεια του προγράμματος.

e. Δημιουργία εποπτικού και εκπαιδευτικού υλικού

Η δημιουργία του εποπτικού και του εκπαιδευτικού υλικού το οποίο θα διανεμηθεί στους παραγωγούς θα γίνεται σε συνεργασία με τους εκπαιδευτές. Θα γίνεται ειδική συγγραφή και έκδοση έντυπου υλικού με αναλυτική περιγραφή και τεκμηρίωση κάθε αντικειμένου εκπαίδευσης το οποίο θα περιλαμβάνει διαγράμματα, σχέδια επεξηγηματικά και φωτογραφικό υλικό.

f. Αξιολόγηση εκπαίδευσης

Η αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης θα αξιολογηθεί με κλειστά ερωτηματολόγια τα οποία θα συμπληρώνονται από τους παραγωγούς που συμμετέχουν στην εκπαίδευση. Στη συνέχεια θα γίνεται ανάλυση αποτελεσμάτων. Η αξιολόγηση θα τεκμηριώνει:

- Την ορθότητα των εκπαιδευτικών ενοτήτων
- Την επάρκεια της πρακτικής επίδειξης
- Την επάρκεια του εκπαιδευτικού υλικού
- Την επάρκεια του εποπτικού υλικού

3. Συνέργεια με άλλες δράσεις του προγράμματος εργασίας

Η δράση αυτή σχετίζεται με τις δράσεις:

- i. της εναλλακτικής διαχείρισης ελαιοκλαδεμάτων (B.ii.1) όσον αφορά στις ορθές πρακτικές διαχείρισης ελαιοκλαδεμάτων
- ii. του μέτρου εφαρμογής αγροδασοπονικών πρακτικών (B.ii.2)
- iii. της ανάπτυξης και εφαρμογής συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης (B.iv) όσον αφορά στην καθιέρωση ορθών γεωργικών πρακτικών.

4. Συμμετοχή παραγωγών στη δράση

Στη συγκεκριμένη δράση θα συμμετέχει το σύνολο των παραγωγών της ΟΕΦ, λόγω του είδους των δράσεων. Τα αποτελέσματα της δράσης αλλά και οι κατάλληλες εκπαιδεύσεις θα αφορούν στο σύνολο των παραγωγών της ΟΕΦ.

5. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της δράσης

Η υλοποίηση της δράσης Γ.iii.1 θα λάβει χώρα όλα τα έτη εφαρμογής του Προγράμματος. Σημειώνεται ότι λόγω της διεξαγωγής σεμιναρίων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, η δράση εκτείνεται χρονικά όλους τους μήνες και των 2 ετών του προγράμματος. Αναλυτικά το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης είναι το παρακάτω:

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΡΑΣΗΣ							
Μήνες	Απρ 21- Ιουν21	Ιουλ21- Σεπ 21	Οκτ 21- Δεκ 21	Ιαν22 - Μαρ 22	Απρ22- Ιουν22	Ιουλ22-Σεπ 22	Οκτ22 -Δεκ 22
Ενέργειες							
Σχεδιασμός και ανάπτυξη του προγράμματος εκπαίδευσης - Δημιουργία υπο-ομάδων							
Προσδιορισμός επιδεικτικών ελαιώνων και θεματολογία εκπαίδευσης							
Κατάρτιση παραγωγών							
Δημιουργία εκπαιδευτικού και εποπτικού υλικού							
Αξιολόγηση εκπαίδευσης							

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ /ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ	
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ
Σχεδιασμός και ανάπτυξη του προγράμματος εκπαίδευσης -	1. Πρακτικό ΔΣ επιλογής αναδόχου 2. Οργανόγραμμα ομάδας έργου
Προσδιορισμός επιδεικτικών ελαιώνων και θεματολογία εκπαίδευσης	3. Προγραμματισμός εκπαίδευσης (ετήσιο πρόγραμμα εκπαιδεύσεων, στοιχεία εκπαιδευτή, τόπος εκπαίδευσης)
Κατάρτιση παραγωγών - Διανομή παγίων	4. Παρουσιολόγιο συμμετοχής παραγωγών 5. Φωτογραφικό ή άλλο εποπτικό υλικό εκπαίδευσης παραγωγών

Δημιουργία εκπαιδευτικού και εποπτικού υλικού	6. Εκπαιδευτικό και εποπτικό υλικό καταρτίσεων (παρουσιάσεις, εγχειρίδια, βιντεοσκόπηση κατάρτισης κλπ)	
Αξιολόγηση εκπαίδευσης	7. Έκθεση αξιολόγησης εκπαίδευσης	
ΔΕΙΚΤΕΣ / ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ		
ΔΕΙΚΤΕΣ	ΜΟΝΑΔΑ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ
Δείκτες εισροών/εκροών	Δ1 : Αριθμός σεμιναρίων (ετησίως)	≥ 2
	Δ2: Αριθμός θεματικών ενότητων που θα καλυφτούν (ανά έτος/διετία)	2/4
Δείκτες Αποτελεσμάτων	Δ3 : Ποσοστό παραγωγών ΟΕΦ που θα παρακολουθήσει κάθε θεματική ενότητα	≥ 30% (=25)
	Δ5 : Αριθμός εκπαιδευτικών εγχειριδίων	4 (1 ανά θεματική ενότητα)
Δείκτες Επιπτώσεων	Δ6: Εκθέσεις αξιολόγησης εκπαίδευσης (έτος/ διετία)	2/4
	Δ7: Αριθμός παραγωγών που θα ενημερωθεί για την κατάρτιση	82

ΣΧΕΔΙΟ ΔΑΠΑΝΩΝ					
Έτος	Σύνολο	Πάγια	Παροχή υπηρεσιών	Γενικά έξοδα	Διαχείριση
1ο	4.100,00	0,00	4.100,00	0,00	0,00
2ο	4.100,00	0,00	4.100,00	0,00	0,00
Σύνολο	8.200,00	0,00	8.200,00	0,00	0,00

ΔΡΑΣΗ Γ.ΙΙΙ.2 – ΕΠΙΔΕΙΚΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΛΑΔΕΜΑΤΟΣ ΤΟΠΙΚΩΝ ΠΟΙΚΙΛΙΩΝ ΕΛΙΑΣΈΚΔΟΣΗ 2^Η

15/2/21

1. Σκοπός της δράσης

Σκοπός της δράσης είναι η διάδοση της γνώσης και της πληροφορίας για τεχνικές καλλιέργειας κλαδέματος των τοπικών ποικιλιών ελιάς της Λέσβου: Αδραμυτινή και Βαλανολιά. Στόχος είναι η βιώσιμη διαχείριση της ελαιοκαλλιέργειας με καινοτόμες πρακτικές οι οποίες αφενός αυξάνουν τις αποδόσεις και αφετέρου ελαχιστοποιούν τις αρνητικές συνέπειες της ελαιοκαλλιέργειας στο περιβάλλον. Για το σκοπό αυτό θα εκτελεστούν επιδεικτικά έργα από έμπειρο πρακτικό κλαδευτή, τα οποία θα συμπληρωθούν από θεωρητική και πρακτική κατάρτιση από ειδικό εμπειρογνώμονα στον τομέα του κλαδέματος ελιών.

2. Περιγραφή της δράσης

Η δράση για την επιδεικτική χρήση νέων τεχνικών κλαδέματος αναμένεται να υλοποιηθεί σε τρία στάδια:

- a. Ενημέρωση και εκπαίδευση των παραγωγών σχετικά με τις τεχνικές καλλιέργειας κλαδέματος των τοπικών ποικιλιών ελιάς της Λέσβου: Αδραμυτινή και Βαλανολιά καθώς και για τον τρόπο βελτίωσης της παραγωγικότητας των ελαιώνων. Ειδικότερα η εκπαίδευση θα περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες:
  - a. Κλάδεμα διαμόρφωσης
  - b. Κλάδεμα καρποφορίας
  - c. Κλάδεμα ανανέωσης
  - d. Νέες τεχνικές κλαδέματος

Για το σκοπό αυτό θα υλοποιηθούν 2 εκπαιδεύσεις κατά τη διάρκεια του προγράμματος σε επιλεγμένα αγροτεμάχια που θα επιλέξει ο ΑΣ Αγίας Παρασκευής για την ενημέρωση και εκπαίδευση των ελαιοπαραγωγών εντός του αγρού ή εναλλακτικά σε αίθουσα εκπαίδευσης. Μετά το τέλος των εκπαιδεύσεων θα γίνει η αξιολόγηση της εκπαίδευσης και θα ακολουθήσει η διανομή του εκπαιδευτικού υλικού.

- b. Θα υλοποιηθούν επιδεικτικά έργα κλαδέματος στα επιλεγμένα αγροτεμάχια της εκπαίδευσης από πρακτικό κλαδευτή σε συνδυασμό και με τον εκπαιδευτή.

3. Συνέργεια με άλλες δράσεις του προγράμματος εργασίας

Η δράση αυτή σχετίζεται με τις δράσεις:

- i. την εναλλακτική διαχείριση ελαιοκλαδεμάτων (B.ii.1)
- ii. της ανάπτυξης και εφαρμογής συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης (B.iv) όσον αφορά την καθιέρωση ορθών γεωργικών πρακτικών
- iii. την εκπαίδευση παραγωγών σε νέες τεχνικές (Γ.iii.1).

4. Συμμετοχή παραγωγών στη δράση

Στη συγκεκριμένη δράση αναμένεται να συμμετέχει το σύνολο των παραγωγών της ΟΕΦ στα επιδεικτικά έργα και στη διάχυση των αποτελεσμάτων.

5. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της δράσης

Η υλοποίηση της δράσης Γ.iii.2 θα λάβει χώρα κατά το πρώτο και δεύτερο έτος εφαρμογής του Προγράμματος. Αναλυτικά το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης είναι το παρακάτω:

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΡΑΣΗΣ							
Μήνες	Απρ 21- Ιουν21	Ιουλ21- Σεπ 21	Οκτ 21- Δεκ 21	Ιαν22 - Μαρ 22	Απρ22- Ιουν22	Ιουλ22-Σεπ 22	Οκτ22 -Δεκ 22
Ενέργειες							
Επιλογή αναδόχου δράσης							
Επιλογή περιοχής, παραγωγών και αγροτεμαχίων							
Κατάρτιση παραγωγών σε τεχνικές κλαδέματος							
Κοινοποίηση αποτελεσμάτων σε παραγωγούς							

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ /ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ	
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ
Επιλογή αναδόχου δράσης	1. Πρακτικό ΔΣ επιλογής αναδόχου δράσης
Επιλογή περιοχής, παραγωγών και πιλοτικών αγροτεμαχίων	2. Κατάλογος επιλεγμένων περιοχών, αγροτεμαχίων και παραγωγών
Επιδεικτικά έργα εκπαίδευσης παραγωγών σε τεχνικές κλαδέματος	3. Παρουσιολόγιο συμμετοχής παραγωγών 4. Εκπαιδευτικό υλικό (παρουσιάσεις, εγχειρίδια κλπ)
Κοινοποίηση αποτελεσμάτων σε παραγωγούς	5. Παρουσίαση αποτελεσμάτων σε έντυπο ή ηλεκτρονικό μέσο

ΔΕΙΚΤΕΣ / ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ		
ΔΕΙΚΤΕΣ	ΜΟΝΑΔΑ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ
Δείκτες εισροών/εκροών	Δ1 : Αριθμός εκπαιδεύσεων (διετία)	2
	Δ2: Αριθμός στρεμμάτων που θα γίνεται επίδειξη κλαδέματος (διετία)	≥ 50
Δείκτες Αποτελεσμάτων	Δ3 : Ποσοστό επιδεικτικών έργων	100%
	Δ4 : Ποσοστό παραγωγών που θα ολοκληρώσουν τη δράση	100%
Δείκτες Επιπτώσεων	Δ5: Ενημέρωση παραγωγών για νέες τεχνικές κλαδέματος	≥ 80

ΣΧΕΔΙΟ ΔΑΠΑΝΩΝ					
Έτος	Σύνολο	Πάγια	Παροχή υπηρεσιών	Γενικά έξοδα	Διαχείριση
1ο	4.100,00	0,00	4.100,00	0,00	0,00
2ο	4.100,00	0,00	4.100,00	0,00	0,00
Σύνολο	8.200,00	0,00	8.200,00	0,00	0,00

ΔΡΑΣΗ Ε.Ι - ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΙΧΝΗΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

ΕΚΔΟΣΗ 2Η

15/02/21

1. Σκοπός της Δράσης

Σκοπός της δράσης είναι η ανάπτυξη, εφαρμογή, και πιστοποίηση συστήματος ιχνηλασιμότητας στο ελαιοτριβείο της ΟΕΦ το οποίο θα συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του διεθνούς προτύπου ISO 22005:2007. Μέσω του συστήματος θα είναι δυνατή η τήρηση ενιαίας ιχνηλασιμότητας από την είσοδο του ελαιοτριβείου με τα στοιχεία της συγκομιδής του παραγωγού έως την έξοδο του για πώληση στον τελικό αγοραστή.

Το σύστημα θα συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις της εθνικής και της ευρωπαϊκής νομοθεσίας και θα εδράζει στη θεμελιώδη αρχή «**από τον ελαιώνα στο πιάτο**». Η πιστοποίηση του συστήματος ιχνηλασιμότητας θα ξεκινά από την καταγραφή της προέλευσης της πρώτης ύλης σε επίπεδο αγροτεμαχίου, την παρακολούθηση της πορείας του ελαιοκάρπου-ελαιολάδου εντός του ελαιουργείου, την αποθήκευση του ελαιολάδου και την παρακολούθηση της διαδρομής του μέχρι τον τελικό αποδέκτη. Το σύστημα αυτό θα επιτρέπει την ιχνηλασιμότητα των προϊόντων από τον ελαιοκαλλιεργητή έως τη συσκευασία με διαχωρισμό τυχόν βιολογικής παραγωγής και δυνατότητα ανάλυσης και εξαγωγής των καταγραφών αυτών. Η πιστοποίηση του συστήματος θα γίνεται σύμφωνα με το πρότυπο ISO 22005:2007.

Για την αποτελεσματικό έλεγχο της ιχνηλασιμότητας θα γίνει προσαρμογή του υφιστάμενου λογισμικού που θα επιτρέπει τη χωριστή παρακολούθηση των παρτίδων ελαιοκάρπου και ελαιολάδου και εγκατάσταση ενός ολοκληρωμένου συστήματος ιχνηλασιμότητας σύμφωνα με τις προδιαγραφές της ΥΑ 184/27855 (29.01.21).

2. Περιγραφή της δράσης

Η λειτουργία και η οργάνωση της δράσης θα βασιστεί στην υλοποίηση των παρακάτω ενεργειών. Ειδικά για το λογισμικό διαχείρισης του ελαιουργείου, το οποίο υφίσταται θα γίνουν ενέργειες προσαρμογής του στις απαιτήσεις της δράσης.

A. Λογισμικό ιχνηλασιμότητας ελαιουργείου

Προβλέπεται η προσαρμογή του υφιστάμενου λογισμικού ελαιουργείου και η εγκατάσταση ενός ολοκληρωμένου συστήματος ιχνηλασιμότητας που θα εξυπηρετεί την απρόσκοπτη και τεκμηριωμένη εφαρμογή του συστήματος ιχνηλασιμότητας διευκολύνοντας τον έλεγχο εφαρμογής και την πιστοποίηση του προϊόντος. Το λογισμικό αυτό θα μπορεί να καταχωρίζει τα παρακάτω στάδια για την ιχνηλάτιση του προϊόντος με δυνατότητα ανάλυσης και εξαγωγής των παρακάτω καταγραφών:

- **Στοιχεία αγροτεμαχίων** (ΑΦΜ και ονοματεπώνυμο παραγωγού, κωδικός και τοποθεσία αγροτεμαχίου, κωδικός και ονομασία κοινότητας αγροτεμαχίου, έκταση, αριθμός δέντρων, κωδικός και περιγραφή ποικιλίας ελαιοκάρπου)
- **Στοιχεία παραλαβής ελαιοκάρπου** (ονοματεπώνυμο παραγωγού, ημερομηνία συγκομιδής, ημερομηνία παράδοσης καρπού, μέσο μεταφοράς, αριθμός παλετοκιβωτίων)
- **Στοιχεία ελαιουργείου** (στοιχεία παραγωγού, ποσότητα καρπού, ποσότητα ελαιολάδου, ημερομηνία επεξεργασίας καρπού, ποικιλία καρπού, οξύτητα ελαιολάδου, ελαιοπεριεκτικότητα καρπού, κατηγορία παραγόμενου ελαιολάδου)
- **Στοιχεία δεξαμενισμού** (στοιχεία παραγωγού, ποσότητα και κατηγορία ελαιολάδου, δεξαμενή και κωδικοποίηση δεξαμενής προορισμού)
- **Ισοζύγιο δεξαμενών** (κωδικοποίηση δεξαμενής, εισαγωγές ελαιολάδου ανά ημ/νία και ποσότητα, εξαγωγές ελαιολάδου ανά ημ/νία και ποσότητα, μέσο μεταφοράς, τελικός αποδέκτης).

B. Πιστοποίηση συστήματος ISO 22005:2007

Επιπλέον θα γίνει η ανάπτυξη του συστήματος διαχείρισης ποιότητας σύμφωνα με το πρότυπο **ISO 22005:2007** κατά το δεύτερο έτος του προγράμματος.

Συνοπτικά οι δράσεις περιλαμβάνουν:

1 ^ο ΈΤΟΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ			
Είδος εξοπλισμού/ υποδομών	Αξία	Ποσότητα	Σύνολο Αξίας
Επικαιροποίηση προγράμματος ελαιουργείου και εγκατάσταση συστήματος ιχνηλασιμότητας	8.850	1	8.850
ΣΥΝΟΛΟ 1 ^{ου} ΕΤΟΥΣ			8.850
2 ^ο ΈΤΟΣ- ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ			
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΑΣΗΣ	Αξία	Ποσότητα	Σύνολο Αξίας
Διαχείριση ηλεκτρονικών συστημάτων ιχνηλασιμότητας.	6.150	1	6.150
Πιστοποίηση κατά ISO 22005	2.700	1	2.700

ΣΥΝΟΛΟ 2 ^{ου} ΕΤΟΥΣ	8.850
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	17.700

3. Συνέργεια με άλλες δράσεις του προγράμματος εργασίας

Η δράση αυτή σχετίζεται με τη δράση της ολοκληρωμένης διαχείρισης (B.iv) λόγω της ανάγκης καταγραφής της προέλευσης της πρώτης ύλης και τη δράση E.ii για την ανάπτυξη, εφαρμογή και πιστοποίηση συστήματος ασφάλειας τροφίμων σύμφωνα με το πρότυπο ISO 22000:2018.

4. Συμμετοχή παραγωγών στη δράση

Η συγκεκριμένη δράση αφορά το συνεταιριστικό ελαιουργείο της ΟΕΦ που εξυπηρετούν τις ανάγκες για το σύνολο των παραγωγών που συμμετέχουν στην ΟΕΦ. Υπό αυτήν την έννοια, εφόσον το λογισμικό και οι πιστοποιήσεις αφορούν τον εξοπλισμό των παραπάνω υποδομών, το σύνολο των παραγωγών της ΟΕΦ επωφελούνται από τις ενέργειες της δράσης και επομένως συμμετέχουν στο σύνολό τους στη συγκεκριμένη δράση.

5. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της δράσης

Η υλοποίηση της δράσης E.i θα λάβει χώρα όπως προβλέπει το παρακάτω χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΡΑΣΗΣ							
Μήνες	Απρ 21 - Ιουν21	Ιουλ21 - Σεπ 21	Οκτ 21 - Δεκ 21	Ιαν22 - Μαρ 22	Απρ22 - Ιουν22	Ιουλ22 - Σεπ 22	Οκτ22 - Δεκ 22
Ενέργειες							
Κατάρτιση τεχνικών προδιαγραφών για προμήθεια λογισμικού και εξοπλισμού							
Προσαρμογή του λογισμικού και εκπαίδευση προσωπικού							
Τήρηση αρχείων συστήματος							
Πιστοποίηση σύμφωνα με το πρότυπο EN ISO 22005:2007							

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ /ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ					
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ		ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ			
Επιλογή αναδόχων - σχεδίαση και οργάνωση του συστήματος		Τεχνικές προδιαγραφές λογισμικού ιχνηλασιμότητας Πρακτικό ΔΣ επιλογής αναδόχων			
Καταχώριση δεδομένων ιχνηλασιμότητας		Αναφορές ιχνηλασιμότητας από το ΟΠΣ και εξαγωγή καταγραφών			
Ανάπτυξη συστήματος διαχείρισης ποιότητας σύμφωνα με το ISO 22005:2007 - Τήρηση αρχείων		Εγχειρίδιο ποιότητας Διαδικασίες και Έγγραφα Ποιότητας			
Πιστοποίηση		Υποβολή αίτησης στο φορέα πιστοποίησης Πιστοποιητικό συμμόρφωσης από φορέα πιστοποίησης σύμφωνα με το πρότυπο ISO 22005:2007			
ΔΕΙΚΤΕΣ / ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ					
ΔΕΙΚΤΕΣ		ΜΟΝΑΔΑ		ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ	
Δείκτες εισροών/εκροών		Δ1 : Αριθμός παραγωγικών μονάδων που θα εγκατασταθεί το σύστημα		1	
Δείκτες Αποτελεσμάτων		Δ2: Ποσοστό παραγωγικών μονάδων που θα πιστοποιηθούν		100%	
Δείκτες Επιπτώσεων		Δ3: Αριθμός πιστοποιητικών ISO 22005:2007		1	
		Δ4: Ποσοστό παραγωγών ελαιολάδου ΠΓΕ Λέσβου που θα επωφεληθούν από τη δράση		100%	
ΣΧΕΔΙΟ ΔΑΠΑΝΩΝ					
Έτος	Σύνολο	Πάγια	Παροχή υπηρεσιών	Γενικά έξοδα	Διαχείριση
1ο	9.350,00	0,00	8.850,00	250,00	250,00
2ο	9.350,00	0,00	8.850,00	250,00	250,00
Σύνολο	18.700,00	0,00	17.700,00	500,00	500,00

ΔΡΑΣΗ Ε.ΙΙ - ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΟ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ ΤΗΣ ΟΕΦ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ISO 22000:2018

ΈΚΔΟΣΗ 2Η | 15/02/21

1. Σκοπός της Δράσης

Ο σκοπός της παρούσας δράσης είναι η ανάπτυξη και η εφαρμογή ενός συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας τροφίμων σύμφωνα με το πρότυπο ISO 22000:2018 για το **ελαιοτριβείο της ΟΕΦ ΑΣ Αγίας Παρασκευής**. Η ανάγκη υλοποίησης της παρούσας δράσης βασίζεται στη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου, παγκοσμίως αναγνωρίσιμου προτύπου ασφάλειας τροφίμων για το ελαιόλαδο που παράγεται και εμφιαλώνεται στο ελαιοτριβείο του συνεταιρισμού ώστε να παρέχεται ένα ασφαλές προϊόν για τον καταναλωτή. Παράλληλα θα αναπτυχθούν και οι προδιαγραφές για την σύμφωνα με τις αρχές του προτύπου ISO 22005:2007 που αφορά τα θέματα ιχνηλασιμότητας και πιστοποίησης των σχετικών συστημάτων. Ειδικότερα με την ολοκλήρωση της ανάπτυξης και της πιστοποίησης του συστήματος επιτυγχάνονται οι εξής στόχοι:

- i. Η τεκμηρίωση της συμμόρφωσης με νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις που προκύπτουν από τις απαιτήσεις των πελατών καθώς και από τις απαιτήσεις που απορρέουν από τη συμμετοχή του ελαιοτριβείου στο ελαιόλαδο ΠΓΕ Λέσβου
- ii. Η τεκμηρίωση ή εναρμόνιση με κοινά αποδεκτές και ασφαλείς πρακτικές παραγωγής ελαιολάδου βάσει και του συστήματος ανάλυσης κινδύνων και κρίσιμων σημείων ελέγχου (HACCP) για την παραγωγή ασφαλών για κατανάλωση τροφίμων
- iii. Η μείωση των αστοχιών ή τον εντοπισμό των εσφαλμένων πρακτικών και την ανάγκη εκτέλεσης διορθωτικών ενεργειών για τη βελτίωση της ποιότητας και την εξασφάλιση της ασφάλειας του παραγόμενου ελαιολάδου
- iv. Η ετοιμότητα του ελαιουργείου στην αντιμετώπιση πιθανών διατροφικών κρίσεων εμποδώνοντας ενισχύοντας το αίσθημα ασφάλειας των καταναλωτών και των παραγωγών για τα παραγόμενα προϊόντα
- v. Η εκπαίδευση του απασχολούμενου προσωπικού σε θέματα ασφάλειας τροφίμων και ορθών βιομηχανικών πρακτικών που μεταξύ άλλων βελτιώνει τη διάχυση των απαραίτητων γνώσεων στον αγροτικό τομέα και ενθαρρύνει την αλλαγή νοοτροπίας και συμπεριφοράς στους παραγωγούς-πελάτες του ελαιουργείου

- vi. Η πιστοποίηση του συστήματος από ανεξάρτητο φορέα ο οποίος θα επαληθεύσει την τήρηση του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας τροφίμων κάθε έτος υλοποίησης της δράσης

2. Περιγραφή της δράσης

Η συγκεκριμένη δράση αποσκοπεί στην ανάπτυξη, εγκατάσταση και εφαρμογή ενός συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας τροφίμων σύμφωνα με τις αρχές του προτύπου ISO 22000:2005 στο ελαιουργείο της ΟΕΦ. Το διεθνώς αναγνωρισμένο πρότυπο του Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης (ISO) περιλαμβάνει την ανάπτυξη μελέτης επικινδυνότητας και καθορισμού κρίσιμων σημείων ελέγχου (HACCP) και εμπεριέχει τις θεμελιώδεις αρχές ασφάλειας τροφίμων όπως ορίζονται στον Codex Alimentarius.

Η ανάπτυξη αυτών των συστημάτων τεκμηριώνει τη συμμόρφωση με τις νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις που προκύπτουν από τις απαιτήσεις των πελατών και της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας αλλά επιπλέον αποτελούν προϋπόθεση για την παραγωγή ελαιολάδου ΠΓΕ Λέσβου.

Η εγκατάσταση του συστήματος περιλαμβάνει τις παρακάτω φάσεις:

- a. Την καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης στο ελαιουργείο και αποτύπωση των ελλείψεων σε υποδομές, υπηρεσίες και διαδικασίες. Για την αποτύπωση θα γίνει ανάλυση της παραγωγικής διαδικασίας ελαιολάδου και των απαιτούμενων υποδομών και διαδικασιών σύμφωνα και με τον Οδηγό Υγιεινής νο7 (Σεπτέμβριος 2003) που έχει εκδώσει ο ΕΦΕΤ.
- b. Την ανάπτυξη του συνόλου της γραπτής τεκμηρίωσης του συστήματος που απαιτείται από το πρότυπο ISO 22000:2018 και το πρότυπο ISO 22005:2007 και συγκεκριμένα: Εγχειρίδια Διαχείρισης Ασφάλειας Τροφίμων, Διαδικασίες, Οδηγίες και Έντυπα Εργασίας, Ανάλυση Επικινδυνότητας, Σύστημα Αρχαιοθέρησης σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, Λειτουργικά Προαπαιτούμενα Προγράμματα, Διαθέσιμη Νομοθεσία κλπ
- c. Την εκπαίδευση του Υπεύθυνου Ασφάλειας Τροφίμων και των εργαζομένων στο ελαιουργείο στις διαδικασίες του προτύπου ΕΛΟΤ EN ISO 22000.
- d. Τη συμμετοχή στη σύνταξη ερωτηματολογίων αξιολόγησης και διεξαγωγή εσωτερικών επιθεωρήσεων καθώς και την αναφορά των διορθωτικών ενεργειών που αφορούν στο σχεδιασμό του συστήματος.

- e. Τη συμμετοχή στην εγκατάσταση του συστήματος καθώς και την υποβολή αίτησης πιστοποίησης από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 22000 για το πεδίο εφαρμογής που θα οριστεί.

Η δράση αυτή θα υποστηριχθεί από κατάλληλο ανάδοχο σύμβουλο που έχει τεκμηριωμένη εκπαίδευση και εμπειρία στην ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης ασφάλειας τροφίμων που θα επιλεγεί από την ΟΕΦ. Ειδικότερα για την πιστοποίηση θα επιλεγεί κατάλληλος και διαπιστευμένος για το πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 22000 Φορέας Πιστοποίησης όπου προβλέπονται τα ακόλουθα βήματα:

- a. Υποβολή αίτησης πιστοποίησης
- b. Υπογραφή σύμβασης του ΑΣ Αγίας Παρασκευής με τον επιλεγμένο Φορέα
- c. Επιθεώρηση Προ-αξιολόγησης όπου ελέγχεται η πληρότητα των εγγράφων του Συστήματος (Εγχειρίδια, Προαπαιτούμενα Προγράμματα, Λειτουργικά Προαπαιτούμενα Προγράμματα, Κρίσιμα Σημεία Ελέγχου, Στόχους για την ασφάλεια Τροφίμων ή και άλλους, Διαδικασίες, Οδηγίες, Έντυπα κλπ) και εφαρμογή τους (Αρχεία) στο σύνολο της Εταιρίας βάσει του Διεθνούς Προτύπου ISO 22000:2018.
- d. Επιθεώρηση Αξιολόγησης κατά την οποία ελέγχεται το Σύστημα στο σύνολό του καθώς και η ολοκλήρωση των Διορθωτικών Ενεργειών εφόσον έχουν προκύψει τέτοιες από την επιθεώρηση προ-αξιολόγησης
- e. Έκδοση πιστοποιητικού
- f. Επανάληψη των παραπάνω σταδίων το επόμενο έτος για την επιτήρηση και τον έλεγχο των απαιτήσεων του σχετικού προτύπου.

Η έκδοση του πιστοποιητικού δίνεται τον πρώτο χρόνο μετά την ολοκλήρωση της αρχικής πιστοποίησης με τον έλεγχο της τεκμηρίωσης. Τα επόμενα χρόνια γίνονται επισκέψεις επιτήρησης όπου πραγματοποιείται η συντήρηση της πιστοποίησης. Η έκδοση του πιστοποιητικού αποτελεί την τεκμηρίωση της συμμόρφωσης με τις αρχές του προτύπου EN ISO 22000:2018.

3. Συνέργεια με άλλες δράσεις του προγράμματος εργασίας

Η δράση αυτή σχετίζεται με τη δράση της ολοκληρωμένης διαχείρισης (B.iv) λόγω της ανάγκης πιστοποίησης της πρώτης ύλης και τη δράση Δ.iv για βελτίωση υποδομών και εξοπλισμού σε

μονάδα επεξεργασίας ελαιοκάρπου ειδικότερα σε θέματα που σχετίζονται με την ασφάλεια του προϊόντος.

4. Συμμετοχή παραγωγών στη δράση

Η συγκεκριμένη δράση αφορά το συνεταιριστικό ελαιουργείο της ΟΕΦ που εξυπηρετούν τις ανάγκες για το σύνολο των παραγωγών που συμμετέχουν στην ΟΕΦ. Υπό αυτήν την έννοια, το σύνολο των παραγωγών της ΟΕΦ επωφελούνται από τις ενέργειες της δράσης και επομένως συμμετέχουν στο σύνολό τους στη συγκεκριμένη δράση.

5. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της δράσης

Η υλοποίηση της δράσης E.ii θα λάβει χώρα το 1^ο έτος του προγράμματος ενώ οι επιθεωρήσεις επιτήρησης θα λάβουν χώρα κατά το 2^ο έτος εφαρμογής του Προγράμματος εργασίας. Αναλυτικά το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης είναι το παρακάτω:

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΡΑΣΗΣ							
Μήνες	Απρ 21- Ιουν21	Ιουλ21- Σεπ 21	Οκτ 21- Δεκ 21	Ιαν22 - Μαρ 22	Απρ22- Ιουν22	Ιουλ22-Σεπ 22	Οκτ22 -Δεκ 22
Ενέργειες							
Επιλογή αναδόχου για την ανάπτυξη του Συστήματος Διαχείρισης Ασφάλειας Τροφίμων							
Καταγραφή υφιστάμενης κατάστασης και ελλείψεων							
Ανάπτυξης γραπτής τεκμηρίωσης (Εγχειρίδιο, Έντυπα, Διαδικασίες, Οδηγίες εργασίας κλπ)							
Εφαρμογή Συστήματος (Εκπαίδευση προσωπικού – Εσωτερικές επιθεωρήσεις – Παραγωγή και συμπλήρωση τεκμηρίωσης – Ανασκοπήσεις Διοίκησης), Αίτηση πιστοποίησης							
Επιλογή Φορέα Πιστοποίησης							
Εξωτερική επιθεώρηση – Διορθωτικές ενέργειες και πιστοποίηση ελαιουργείου							

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ / ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ	
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ
Επιλογή αναδόχου για την ανάπτυξη του συστήματος και Φορέα Πιστοποίησης	1. Πρακτικό ΔΣ επιλογής αναδόχου δράσης και φορέα πιστοποίησης
Καταγραφή υφιστάμενης κατάστασης	2. Έκθεση υφιστάμενης κατάστασης και ελλείψεων στις υποδομές και στις διαδικασίες
Ανάπτυξης γραπτής τεκμηρίωσης (Εγχειρίδιο, Έντυπα, Διαδικασίες, Οδηγίες εργασίας κλπ)	3. Γραπτή τεκμηρίωση (Εγχειρίδιο Διαχείρισης Ασφάλειας Τροφίμων, Έντυπα, Διαδικασίες, Οδηγίες εργασίας)
Εφαρμογή Συστήματος	4. Τεκμηρίωση εκπαίδευσης 5. Αναφορές εσωτερικών επιθεωρήσεων 6. Πρακτικό ανασκόπησης Διοίκησης
Επιθεώρηση - Πιστοποίηση	7. Αναφορά Επιθεώρησης 8. Πιστοποιητικό συμμόρφωσης σύμφωνα με το πρότυπο EN ISO 22000:2018

ΔΕΙΚΤΕΣ / ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ		
ΔΕΙΚΤΕΣ	ΜΟΝΑΔΑ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ
Δείκτες εισροών/εκροών	Δ1 : Αριθμός παραγωγικών μονάδων που θα εγκατασταθεί το σύστημα	1
	Δ2 : Αριθμός εσωτερικών επιθεωρήσεων/διετία	2
Δείκτες Αποτελεσμάτων	Δ3 : Ποσοστό παραγωγικών μονάδων που θα πιστοποιηθούν	100%
	Δ4: Αριθμός μη συμμορφώσεων κατά την επιθεώρηση τρίτου μέρους	≤ 3
Δείκτες Επιπτώσεων	Δ5: Αριθμός πιστοποιητικών ISO 22000:2018	1
	Δ6: Αριθμός παραγωγών ελαιολάδου που θα επωφεληθούν από τη δράση	100%

ΣΧΕΔΙΟ ΔΑΠΑΝΩΝ					
Έτος	Σύνολο	Πάγια	Παροχή υπηρεσιών	Γενικά έξοδα	Διαχείριση
1ο	2.000,00	0,00	2.000,00	0,00	0,00
2ο	700,00	0,00	700,00	0,00	0,00
Σύνολο	2.700,00	0,00	2.700,00	0,00	0,00

ΔΡΑΣΗ ΣΤ.1 - ΔΙΑΔΟΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΕΦ

ΈΚΔΟΣΗ 2Η | 15/2/21**1. Σκοπός της δράσης**

Η δράση αυτή έχει ως σκοπό την ενημέρωση των παραγωγών της Οργάνωσης Παραγωγών, της τοπικής κοινωνίας στην περιοχή της Λέσβου, των συνεργατών του συνεταιρισμού αλλά και του ευρύτερου κοινού σχετικά με το σκοπό και τα αποτελέσματα των δράσεων του Προγράμματος που υλοποιεί η ΟΕΦ ΑΣ Αγίας Παρασκευής.

2. Περιγραφή της δράσης

Για το σκοπό αυτό θα γίνουν οι εξής ενέργειες:

- a. **Παραγωγή και εκτύπωση τουλάχιστον 1000 φυλλαδίων** που θα περιγράφουν τις εγκεκριμένες δράσεις του προϋπολογισμού του Προγράμματος σε χαρτί που πληροί περιβαλλοντικές προδιαγραφές (EcoLabel ή ισοδύναμες) ενώ θα γίνει επιπρόσθετη προσπάθεια να χρησιμοποιηθούν οικολογικά μελάνια. Η έκδοση θα είναι εμπλουτισμένη με έγχρωμες φωτογραφίες και διαγράμματα/σχήματα, που θα διευκολύνουν τη μεταδοτικότητα του περιεχομένου του στο ευρύ κοινό. Το φυλλάδιο θα διατίθεται ελεύθερα σε ηλεκτρονική μορφή από την ιστοσελίδα της ΟΕΦ.
- b. **Σχεδιασμός, παραγωγή και τοποθέτηση 2 ενημερωτικών πινακίδων (banners) και 2 poster του προγράμματος.** Αμφότεροι τύποι θα περιλαμβάνουν πληροφορίες για τις δράσεις με ειδικότερη αναφορά, αν χρειαστεί, σε συγκεκριμένα αποτελέσματα του έργου. Οι ενημερωτικές πινακίδες θα τοποθετηθούν στην είσοδο του ελαιουργείου και στην είσοδο των γραφείων του συνεταιρισμού ενώ τα poster θα χρησιμοποιηθούν σε διάφορους χώρους για την ενημέρωση των παραγωγών και του ευρύ κοινού.
- c. **Τουλάχιστον πέντε (5) δημοσιεύσεις σε τοπικά μέσα ενημέρωσης.** Επίσης προβλέπεται η δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων του Προγράμματος στα τοπικά μέσα ενημέρωσης τουλάχιστον 1 φορά ετησίως. Στόχος είναι η διάδοση των αποτελεσμάτων στο ευρύ κοινό της περιοχής και η ενημέρωση των κατοίκων για τις δραστηριότητες της ΟΕΦ.
- d. **1 ενημερωτική ημερίδα για τα αποτελέσματα του έργου.** Η ημερίδα θα είναι ανοιχτή στο κοινό και θα προσκληθούν οι συμμετέχοντες παραγωγοί της ΟΕΦ, επιστημονικοί συνεργάτες, τοπικοί φορείς, στελέχη της ΔΑΟΚ, του ΥΠΑΑΤ και του ΟΠΕΚΕΠΕ, καθώς και

στελέχη άλλων Οργανώσεων Παραγωγών που υλοποιούν αντίστοιχα Προγράμματα Εργασίας στον ίδιο νομό για να παρουσιάσουν τα προγράμματά τους.

- e. **Δημιουργία λογαριασμών σε τουλάχιστον 2 μέσα κοινωνικής δικτύωσης** (Facebook, Instagram, Twitter, LinkedIn) ανάρτηση επικοινωνιακού υλικού που σχετίζεται με τις δράσεις του προγράμματος σε τακτική βάση.

3. Συνέργεια με άλλες δράσεις του προγράμματος εργασίας

Η δράση αυτή σχετίζεται με όλες τις δράσεις του προγράμματος καθότι θα αξιοποιεί τα αποτελέσματά των υπολοίπων δράσεων για δημοσιοποίηση.

4. Συμμετοχή παραγωγών στη δράση

Η διάχυση των αποτελεσμάτων αφορά το σύνολο των παραγωγών της ΟΕΦ.

5. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της δράσης

Αναλυτικά το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της δράσης ΣΤ.ι είναι το παρακάτω:

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΡΑΣΗΣ							
Μήνες	Απρ 21- Ιουν21	Ιουλ21 – Σεπ 21	Οκτ 21 – Δεκ 21	Ιαν22 – Μαρ 22	Απρ22 – Ιουν22	Ιουλ22 – Σεπ 22	Οκτ22 – Δεκ 22
Ενέργειες							
Παραγωγή φυλλαδίων							
Δημιουργία λογαριασμών σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης							
Δημοσίευση σε τοπικά μέσα ενημέρωσης							
Παραγωγή και τοποθέτηση ενημερωτικών πινακίδων							
Δημιουργία και παραγωγή poster							
Διεξαγωγή ημερίδας διάδοσης αποτελεσμάτων έργου							
Δημοσίευση σε τοπικά μέσα ενημέρωσης							

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ /ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ	
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ
Ενημερωτικά φυλλάδια	1. Φυλλάδιο σχετικά με το Πρόγραμμα Εργασίας που υλοποιεί η ΟΕΦ
Δημιουργία και Παραγωγή ενημερωτικών πινακίδων και poster	2. Πινακίδες και poster 3. Φωτογραφικό υλικό
Δημοσίευση σε τοπικά μέσα ενημέρωσης	4. Δημοσιεύματα στον τοπικό τύπο
Ημερίδες παρουσίασης αποτελεσμάτων του έργου	5. Πρόγραμμα ημερίδας 6. Παρουσιολόγιο συμμετεχόντων 7. Παρουσιάσεις ημερίδας 8. Φωτογραφικό υλικό

ΔΕΙΚΤΕΣ / ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ		
ΔΕΙΚΤΕΣ	ΜΟΝΑΔΑ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ
Δείκτες εισροών/εκροών	Δ1 : Αριθμός φυλλαδίων	≥1000
	Δ2: Αριθμός poster	4
	Δ3: Αριθμός λογαριασμών σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης	≥2
	Δ4: Αριθμός δημοσιεύσεων	5
Δείκτες Αποτελεσμάτων	Δ5: Ποσοστό διανεμηθέντων φυλλαδίων	100%
	Δ6: Αριθμός συμμετεχόντων στην ημερίδα	≥30
Δείκτες Επιπτώσεων	Δ7: Ανάρτηση ειδήσεων σχετικά με το Πρόγραμμα στον Τοπικό Τύπο στην τριετία (πλην δημοσιεύσεων Δ4)	≥3

ΣΧΕΔΙΟ ΔΑΠΑΝΩΝ					
Έτος	Σύνολο	Πάγια	Παροχή υπηρεσιών	Γενικά έξοδα	Διαχείριση
1ο	2.000,00	0,00	2.000,00	0,00	0,00
2ο	2.000,00	0,00	2.000,00	0,00	0,00
Σύνολο	4.000,00	0,00	4.000,00	0,00	0,00

ΔΡΑΣΗ ΣΤ.ΙΙ - ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΥ ΤΟΠΟΥ ΓΙΑ ΔΙΑΔΟΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΈΚΔΟΣΗ 2Η

15/2/21

1. Σκοπός της δράσης

Η ενημέρωση της ιστοσελίδας του ΑΣ Αγίας Παρασκευής με τα αποτελέσματα του έργου είναι βασικό εργαλείο για την εξωστρέφεια, την επικοινωνία και την προβολή των δράσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος Εργασίας.

2. Περιγραφή της δράσης

Η ιστοσελίδα θα σχεδιαστεί και θα τροποποιηθεί κατάλληλα ώστε να προσφέρει σε κάθε ενδιαφερόμενο επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τις δράσεις του Προγράμματος, τους αντικειμενικούς του σκοπούς, την πρόοδο των εργασιών και τα αποτελέσματά του. Πιο συγκεκριμένα, στο μενού της ιστοσελίδας θα υπάρχουν πεδία που θα αναφέρονται στους σκοπούς της Οργάνωσης Παραγωγών ελαιολάδου και πληροφορίες σχετικές με το Πρόγραμμα Εργασίας όπως:

- a. Πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο του Προγράμματος ανά δράση.
- b. Ημερολόγιο εκδηλώσεων (σεμιναρίων, παρουσιάσεων κ.λπ.).
- c. Παραδοτέα του έργου (εγκατάσταση παγίων, ολοκλήρωση εργασιών δράσης κλπ που θα συνοδεύονται από σχετικό φωτογραφικό υλικό και υπερσυνδέσεις).

Επικοινωνικά στην ιστοσελίδα θα τροφοδοτούνται με σχετικές πληροφορίες και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

3. Συνέργεια με άλλες δράσεις του προγράμματος εργασίας

Η δράση αυτή σχετίζεται με όλες τις δράσεις του προγράμματος καθώς θα αξιοποιεί τα αποτελέσματά των υπολοίπων δράσεων για δημοσιοποίηση στην ιστοσελίδα.

4. Συμμετοχή παραγωγών στη δράση

Η διάχυση των αποτελεσμάτων αφορά το σύνολο των παραγωγών της ΟΕΦ.

5. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της δράσης

Η υλοποίηση της δράσης ΣΤ.ii θα λάβει χώρα όλα τα έτη του προγράμματος

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΡΑΣΗΣ							
Μήνες							
	Απρ 21- Ιουν21	Ιουλ21- Σεπ 21	Οκτ 21- Δεκ 21	Ιαν22 - Μαρ 22	Απρ22 - Ιουν22	Ιουλ22-Σεπ 22	Οκτ22 -Δεκ 22
Ενέργειες							
Δημιουργία ιστοσελίδας ΟΠ							
Αναρτήσεις επικοινωνιακού υλικού							

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ /ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ	
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ
Ενημέρωση Ιστοσελίδας	1. Ανάρτηση πληροφοριακού υλικού σχετικά με δράσεις του Προγράμματος, αντικειμενικούς σκοπούς και αποτελέσματα

ΔΕΙΚΤΕΣ / ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ		
ΔΕΙΚΤΕΣ	ΜΟΝΑΔΑ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ
Δείκτες εισροών/εκροών	Δ1: Αριθμός δράσεων για τις οποίες θα αναρτάται πληροφοριακό υλικό	≥ 10
	Δ2: Ανανέωση περιεχομένου	1 φορά το μήνα
Δείκτες Αποτελεσμάτων	Δ3: Μέσος όρος μηνιαίων επισκέψεων	≥ 50
Δείκτες Επιπτώσεων	Δ4: Αναφορές στα τοπικά μέσα εκδήλωσης	≥ 3

ΣΧΕΔΙΟ ΔΑΠΑΝΩΝ					
Έτος	Σύνολο	Πάγια	Παροχή υπηρεσιών	Γενικά έξοδα	Διαχείριση
1ο	2.000,00	0,00	2.000,00	0,00	0,00
2ο	2.000,00	0,00	2.000,00	0,00	0,00
Σύνολο	4.000,00	0,00	4.000,00	0,00	0,00